

Bakalářský proseminář I (podzim 2009)

- servisní kurs: příprava k samostatné odborné činnosti studentů
- úvod do metodologie historiografického výzkumu

- **základy práce s prameny a odbornou literaturou**
- **archivní výzkum**
- **zásady tvorby odborného textu**

heuristika (hist.)

- metoda vyhledávání, shromažďování, třídění a hodnocení pramenů a pramenných informací

rešerše (search)

- 1. proces vyhledávání zdrojů/údajů k zadanému předmětu
- 2. soupis vyhledaných zdrojů/údajů k zadanému předmětu

cílem je:

- **zjistit stav poznání o daném předmětu (problému)**
- **vytvořit pramennou základnu k bádání o daném předmětu**

předmět = objekt výzkumu

pramen = zdroj

- film – audiovizuální dílo
- literatura
- prameny

✓ modelový příklad: kritická reflexe jednoho filmu v médiích

základní úkoly

- **definice předmětu** (jak správně definovat předmět výzkumu)
- **vyhledání zdrojů** (co, kde a jak hledat)
- **zpracování zdrojů** (jak zpracovat vyhledané údaje/informace)

předmět = objekt výzkumu

- konkrétní vymezení předmětu včetně časového a geografického určení
- formát (rozsah, forma, druh, účel) práce
- zdroje – jejich rozsah, obsah a dostupnost

rešerše (search)

- 1. proces vyhledávání údajů/informací k zadanému **předmětu**
- 2. soupis vyhledaných údajů/informací k zadanému předmětu
 - **bibliografický soupis zdrojů** (dokumentů, textů) = **rešerše dokumentografická** (bibliografická) – databáze – bibliografický záznam
 - **souhrn faktografických údajů/informací** = **rešerše faktografická** – dokumenty – texty

- **zjistit stav poznání o daném předmětu (problému)**
- **vytvořit pramennou základnu k bádání o daném předmětu**
- sestavit bibliografii k předmětu
- shromáždit prameny (dokumenty) k předmětu

druhy rešerší

- retrospektivní (jednorázové vyhledávání údajů k danému předmětu za dané časové období v minulosti)
 - průběžná (opakované použití stejně formulovaného dotazu – rešeršní strategie; používá se pro pravidelné sledování novinek určitého oboru nebo tématu)
 - úplná, výběrová, orientační
-
- ✓ modelový příklad: kritická reflexe jednoho filmu v médiích
 - ✓ varianty definice předmětu
 - ✓ varianty výsledku rešerše

Zdroje

- **1. literatura**
 - Literaturou se míní **zejména sekundární zdroje**, tj. především **odborné knihy a články**, které nevznikaly v přímém spojení se zkoumaným problémem a ve stejném kontextu (tím se liší od publikovaných pramenů).
- **2. prameny**
 - Prameny se míní zejména **primární zdroje**, tj. především archivní dokumenty přímo spjaté s předmětem, dobou a kontextem zkoumaného problému.
 - Prameny se dále člení do dvou základních kategorií:
- **2.1. archivní prameny:** dokumenty z veřejných archivů, dále nepublikované či veřejně nepřístupné zdroje (osobní rozhovor, korespondence, materiály ze soukromé sbírky, apod.). Podle potřeby se člení do dílčích kategorií:
 - **archivy a archivní fondy** (míněny veřejné oficiální archivy) - NFA
 - **soukromé sbírky**
- **2.2. publikované prameny:** prameny zveřejněné v kritických edicích v odborných časopisech či knihách, umělecké texty, zákony, statistiky, technické příručky, dobový periodický tisk a za určitých okolností i jednotlivé články v novinách a odborných časopisech (používáme-li je jako součást zkoumaného vzorku, a nikoli jako sekundární literaturu), a dále zdroje obecně informativní - bibliografické či filmografické databáze. Podle potřeby se člení do dílčích kategorií:
 - **edice**
 - **periodika**
 - **databáze**, ad.
- **3. filmy a další audiovizuální díla**
 - kinematografické filmy (archivní, distribuční)
 - televizní filmy
 - dokumentární filmy

podle funkce

- **zdroje primární a sekundární (podle funkce)**
 - záleží na výzkumném předmětu

podle materiální povahy

- **audiovizuální:** film, film o filmu, dokument o režisérovi, tematický stříhový dokument
- **písemné:** literatura (knižní, časopisecká), scénáře, reklamní materiály, osobní prameny – deníky, pracovní zápisníky ap.
- **obrazové:** fotografie
- **zvukové:** hudební (zvukové) nahrávky
- **orální:** rozhovory
- **elektronické:** el. databáze
- **internetové**

Kde se zdroje nacházejí:

- **archivní instituce**
 - NFA = Národní filmový archiv
 - NA = Národní archiv (dříve SÚA = Státní ústřední archiv)
 - SOA = Státní oblastní archiv
 - SOkA = Státní okresní archiv
 - MZA = Moravský zemský archiv (Brno)
 - AMB = Archiv města Brna
 - AMV = Archiv ministerstva vnitra, AMZV = Archiv ministerstva zahraničních věcí
 - APF ČT = Archiv programových fondů České televize
 - SBS = archiv/sbírka Barrandov Studio
 - podnikové archivy
 - soukromé sbírky

- **knihovny**
 - knihovna NFA
 - MZK
 - FF MU
 - NK

výchozí zdroje (zdroje zdrojů) – databáze, katalogy, slovníky

- **filmografické údaje**
 - *Český hraný film* (I-V, 1898-1980) + bibliografie
 - www.imdb.com
 - *Filmový přehled* (měsíčník; el. verze přístupná prostřednictvím služby z PC v knihovně FAV)
- **bibliografické údaje**
 - *Český hraný film* (I-V, 1898-1980) + filmografie
 - www.nfa.cz (on-line katalog)
- **klíčové databáze (filmografie/bibliografie, texty)**
 - <http://library.muni.cz/ezdroje/> (v rámci sítě MU)
 - <http://proquest.umi.com/login>
 - <http://search.ebscohost.com>
 - [Film Index International \(FII a AFI\)](#)
 - [FIAF Film Archive Database](#)
 - <http://film.chadwyck.co.uk/fiaf/home> (přes NFA - FII+AFI+FIAF)
 - <http://www.nfa.cz/licencovane-filmove-databaze.html>
(dálkový přístup pro registrované čtenáře knihovny NFA)
 - <http://kramerius.nfa.cz:8081/kramerius/Welcome.do>
(Kramerius - Digitální knihovna NFA, dálkový přístup pro registrované čtenáře knihovny NFA)

<http://www.phil.muni.cz/wufv/home/Links/databaze-a-casopisy-na-webu/>
(nyní se aktualizuje)

Povinná literatura

- Skopal, Pavel (ed.) (2005): Kinematografie a město. Studie z dějin lokální filmové kultury. *Cinematographica*, II, O 2. Brno: MU; zvl. Úvod (s. 5-10) a Dějiny brněnských kin amatérského historika Václava Nováka (s. 191-227).
- Hilmera, Jiří: Stavební historie pražských kinosálů I-IV. *Illuminace*, 10, 1998, č. 1-4.
- Vaněk, Miroslav – Mücke, Pavel – Pelikánová, Hana (2007): *Naslouchat hlasům paměti. Teoretické a praktické aspekty orální historie*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny.
- *Filmový sborník historický 2* (1991). Praha: Československý filmový ústav; odd. II, zvl. s. 89-119.
- Tabery, Karel (ed.) (2004): *Kinofikace Moravy: Bruntál, Bystřice pod Hostýnem, Bzenec, Havířov, Holešov, Jihlava, Kroměříž, Luhačovice, Nový Jičín, Šumperk, Uherské Hradiště, Zlín*. Olomouc: UP.